

BÀI SỐ 1

ĐOẠN KẾT

CÂU GỐC: “Đức Chúa Giê-su phán rằng: Ta là sự sống lại và sự sống; kẻ nào tin ta thì sẽ sống, mặc dầu đã chết rồi” (Giăng 11:25).

ĐỌC KINH THÁNH NGHIÊN CỨU TUẦN NÀY: *Gióp 42:10-17; Sáng thế Ký 4:8; Ma-thi-ơ 14:10; I Cô-rinh-tô 4:5; Đa-ni-ên 2:44; Gióp 14:14, 15.*

Trong các lớp học viết, học sinh được dạy về tầm quan trọng của lối kết thúc một câu chuyện, nhất là tiểu thuyết, loại văn cần có đoạn kết thỏa mãn người đọc. Nhưng ngay cả trong các câu chuyện thật, một kết cuộc hay và đầy thỏa mãn cũng rất quan trọng không những cho người đọc mà nhất là cho người trong cuộc.

Còn đối với các câu chuyện về chính cuộc đời của chúng ta thì đoạn cuối nên như thế nào? Cuộc đời chúng ta không phải là những câu chuyện hư cấu nằm trên trang sách hoặc kịch bản của phim ảnh, nhưng được thể hiện qua thịt và máu trong đời sống thật. So với tiểu thuyết, đoạn kết của các chuyện hiện thực như vậy có thu về một mối các ý tản mạn để tạo được một kết cục đặc ý hay không?

Tuy nhiên làm sao các câu chuyện thật (không hư cấu) có thể chấm dứt một cách tốt đẹp được, nếu tất cả các câu chuyện ấy đều luôn kết thúc bằng cái chết nghiệt ngã, là một điều không thể nào xem là tốt đẹp được, và luôn là chiếc bóng đầy hăm dọa ám ảnh con người? Gọi là “một kết cục hạnh phúc”, nhưng từ lúc nào sự chết được xem là hạnh phúc?

Sự thật phũ phàng về cái chết cũng là sự thật của câu chuyện cuộc đời ông Gióp, vì tuy đoạn cuối rất hạnh phúc, trái ngược hẳn tất cả các truân chuyên trong đoạn đầu, nhưng câu chuyện vẫn không thực sự hoàn toàn hạnh phúc, vì cũng đã kết thúc với vành khăn tang.

Tuần này, khi bắt đầu nghiên cứu sách Gióp, chúng ta sẽ khởi sự từ phần cuối, bởi vì phần ấy nêu lên nhiều câu hỏi, cũng là những nghi vấn áp dụng cho chính đoạn kết của cuộc đời chúng ta.

CÓ THỰC SỰ HẠNH PHÚC MÃI MÃI VỀ SAU KHÔNG?

Các chuyện cho trẻ em hay kết thúc bằng câu: “Và họ sống hạnh phúc mãi mãi về sau.” Trong một số ngôn ngữ, câu giống như vậy đã bị lạm dụng quá nhiều, nên mất đi phần lớn sức mạnh cảm động người đọc, và không còn tạo được tác dụng mong muốn, chủ thực sự ý câu này rất lạc quan, rằng dầu tình tiết câu chuyện ra sao đi nữa—công chúa bị bắt cóc, con chó sói dữ tợn, hoặc một quân vương bạo tàn—cuối cùng thì vị anh hùng, và có lẽ cả người vợ mới của anh ta, cũng sẽ thành công thành vợ chồng.

Và đó cũng là lối sách Gióp đã chấm dứt, hay ít nhất dường như thế khi thoạt nhìn, vì sau bao gian khổ đắng cay, ông Gióp đã được bù đắp và ban phước dồi dào.

Xin đọc Gióp 42:10-17. Đoạn kết của sách Gióp ghi chép điều gì về các ngày cuối cùng của cuộc đời ông?

Giả sử bạn hỏi những người đọc Kinh Thánh về sách nào của Kinh Thánh có vai chính được “hạnh phúc mãi mãi về sau”, chắc chắn phần lớn câu trả lời của họ sẽ là sách Gióp.

Quả vậy, cứ thử tổng kết tất cả các thứ ông Gióp đã được sở hữu ở phần chót câu chuyện: không kể bốn người bạn thân và vợ ông trong phần đầu câu chuyện, trong phần sau, nhiều thân nhân và bạn bè khác đã đến để an ủi ông, họ giàu lòng từ tế và cũng đã trợ giúp tài chánh.

Khi sách Gióp hết, ông Gióp có gấp đôi những gì ông đã có khi bắt đầu (so sánh Gióp 42:12 với Gióp 1:3). Ông có thêm mười người con khác—bảy trai và ba gái—thế cho bảy người con trai và ba người con gái đã tức tưởi thiệt mạng (Gióp 1:2, 18, 19). Ngoài ra, “Trong toàn xứ chẳng có người nữ nào lịch sự bằng ba con gái của Gióp” (Gióp 42:15).

Và ông Gióp, người đã suyết chết, hưởng thọ được thêm 140 năm. “Rồi Gióp qua đời tuổi cao tác lớn” (Gióp 42:17). Những chữ diễn tả phước lộc ở đây cũng đã được dùng để tả những ngày cuối của ông Áp-ra-ham (Sáng thế Ký 25:8), ông Y-sác (Sáng thế Ký 35:29), và Vua Đa-vít (I Sứ Ký 29:28), hàm ý rằng các nhân vật trên được ở trong một tình trạng tốt đẹp và hạnh phúc, nhưng mĩa mai thay, lại cùng lúc với một tình trạng thật đau buồn là sự chết.

Chúng ta đều thích những câu chuyện có hậu. Bạn biết chuyện có hậu nào không, và đã học được ý gì từ đó?

KẾT CUỘC KHÔNG NHƯ Ý

Sách Gióp đã kết thúc với tình trạng ông Gióp được vạn sự như ý, “qua đời tuổi cao tác lớn”. Chúng ta thừa biết đây không phải là kết cục của rất nhiều cuộc đời, thậm chí cả những cuộc đời trung tín, ngay thẳng và trong sạch.

Xác định kết cuộc của các nhân vật sau đây trong Kinh Thánh: A-bên (Sáng thế Ký 4:8); U-ri (II Sa-mu-ên 11:17); Ê-li (I Sa-mu-ên 4:18) Vua Giô-si-a (II Sử Ký 35:22-24); Giăng Báp-tít (Ma-thi-ơ 14:10); và Ê-tiên (Công vụ các Sứ đồ 7:59, 60).

Như những đoạn này cho chúng ta thấy, Kinh Thánh đầy những câu chuyện không có kết thúc êm đẹp. Ấy là vì chính đời sống cũng đầy những câu chuyện không có kết thúc êm đẹp. Trong một số trường hợp, người ta bị giết vì sống cho một mục đích nào đó, hoặc họ chết vì những chứng bệnh ghê gớm nào đó. Hoặc có người nếu không chết, thì cũng sống một đời oằn oại trong đau đớn và khổ nhục. Rất nhiều người trong số các trường hợp này đã không hiển hách vượt qua được các hoạn nạn như ông Gióp. Thật sự mà nói, chẳng mấy ai được tràn trề ơn phước về sau giống như ông ấy. Mà chúng ta cũng chẳng cần tới Kinh Thánh mới biết được sự thật khắt khe này, vì ai trong chúng ta đã không từng biết những kết cuộc đẫm máu và nước mắt?

Bạn có biết hậu vận đau buồn của cuộc đời ai không, và bạn đã học được sự khôn ngoan nào từ đó?

SỰ PHỤC HỒI DANG DỜ

Vâng, chuyện cuộc đời ông Gióp đã kết thúc một cách tuyệt đẹp, nhưng một kết thúc như thế rất hiếm hoi và ít khi xảy ra trong cuộc đời của bao nhân vật khác trong Thánh Kinh, hay của cả nhân loại nói chung. Đôi khi các học giả Thánh Kinh có nhắc đến sự “phục hồi” của ông Gióp, vì ông đã có lại nhiều thứ bằng cách này hay cách khác.

Tuy nhiên nếu câu chuyện cuộc đời ông Gióp đã chấm dứt hẳn nơi đây, thì nó có hoàn hảo chưa? Đương nhiên mọi việc đều tốt đẹp hơn cho ông, nhưng cuối cùng ông vẫn phải chết, cũng như tất cả các con của ông, và các con của họ cũng vậy, hết thế hệ này sang thế hệ khác, tất cả đều chết. Không nghi ngờ gì nữa, tất cả họ cùng gặp những nan đề trong đời sống như chúng ta ngày hôm nay, vì ai cũng biết, nan đề và rắc rối là sự kiện đương nhiên trong thế gian hư hỏng mà chúng ta đối diện.

Và, theo như những gì chúng ta biết, ông Gióp không bao giờ ý thức được lý do của các tai họa khủng khiếp đã xảy đến cho ông. Vâng, ông có thêm con cái mới, nhưng còn nỗi đau buồn thương tiếc đối với các đứa con đã bị mất thì sao? Và rồi còn các vết thương lòng không bao giờ phai nhạt mà ông đã mang theo trong suốt cuộc đời mình? Đời ông Gióp có một kết cục mỹ mãn, nhưng kết cục ấy không hoàn hảo, vì vẫn còn nhiều nghi vấn chưa được giải đáp.

Thánh Kinh nói rằng Đức Chúa Trời “đem người ra khỏi cảnh khốn người” (Gióp 42:10). Kết luận ấy rất đúng, nhất là khi so sánh với tất cả các hoạn nạn đã xảy ra trong cuộc đời ông trước đó, nhưng phần lớn câu chuyện dường như vẫn chưa thỏa đáng, vẫn còn nhiều thiếu sót và dở dang. Cảm tưởng thiếu sót này không có gì đáng ngạc nhiên, bởi vì, nói cho cùng, trong hiện trạng thế giới của chúng ta, hậu vận của cuộc đời chúng ta có ra sao đi nữa, tốt hay xấu, sẽ vẫn luôn luôn có một cái gì đó dường như chưa hoàn tất.

Đây là lý do mà kết thúc của sách Gióp được xem như là một biểu tượng cho sự kết thúc thật sự của mọi khổ đau trên trần đời. Biểu tượng ấy tiên báo niềm hy vọng và lời hứa dành cho chúng ta, qua phúc âm của Đức Chúa Giê-su Cơ Đốc, về một tình trạng phục hồi toàn vẹn, vĩ đại vượt xa thành quả phục hồi của cá nhân ông Gióp.

Đọc I Cô-rinh-tô 4:5. Câu Kinh Thánh này nói gì với chúng ta về tình trạng trên đời luôn có những điều không bao giờ có câu trả lời, vẫn dang dở, hay thiếu sót. Thay vào đó, câu Kinh Thánh này hướng chúng ta đến niềm hy vọng tươi sáng nào?

VƯƠNG QUỐC CUỐI CÙNG

Ngoài ra, Kinh Thánh cũng là một cuốn sách lịch sử, nhưng không chỉ dừng lại nơi đó, mà còn dùng các dữ kiện lịch sử để dạy dỗ những bài học thuộc linh, gồm có chân lý về cách sống trong thời đại hôm nay (xin đọc I Cô-rinh-tô 10:11).

Thêm vào đó, Thánh Kinh không những chỉ kể các chuyện quá khứ, mà cũng nói đến chuyện tương lai, như thời kỳ cuối cùng của thế giới, gồm các đề tài về sự chết, sự phán xét, thiên đàng và địa ngục, cũng như lời hứa về niềm hy vọng nơi đời sống vĩnh cửu mới, nơi một thế giới mới.

Thánh kinh tiết lộ cho chúng ta nhiều bí mật về tận thế. Như chúng ta đã biết, sách Gióp chấm dứt nơi sự qua đời của ông Gióp. Nếu sách Gióp là quyển sách duy nhất phải đọc, người đọc hẳn nghĩ rằng câu chuyện cuộc đời ông Gióp đã hết với cái chết của ông, và không còn gì khác để có hy vọng, bởi vì, dựa trên tất cả những gì chúng ta biết, sau khi một người chết chẳng còn biến cố nào khác nữa.

Tuy nhiên, Thánh Kinh dạy chúng ta một điều khác không giống vậy. Khi tận thế, vương quốc của Đức Chúa Trời, là nhà ở đời đời của những ai được cứu, sẽ được thiết lập và tồn tại vĩnh viễn, chứ không như các vương quốc hạ giới, nay còn, mai mất.

Xin đọc Đa-ni-ên 2:44 và 7:18. Các câu Kinh Thánh này truyền đạt niềm hy vọng quý báu nào mà người ta cần áp ủ trong thời kỳ cuối cùng?

“Kế hoạch cứu chuộc vĩ đại, nhằm khôi phục thế gian trở lại trong tình ưu ái của Đức Chúa Trời, đã tái tạo mọi mất mát do tội lỗi gây ra. Không chỉ riêng loài người đón đau tui nhục được cứu, nhưng cả trái đất đầy thương tích cũng vậy, để làm ngôi nhà vĩnh hằng cho những ai thành tâm vâng phục. Trong suốt sáu ngàn năm, Sa-tan đã hung hãn tìm cách giành quyền kiểm soát địa cầu, nhưng bây giờ, mục đích nguyên thủy của Đức Chúa Trời trong tiến trình tạo dựng địa cầu rồi cuối cùng cũng đã thành tựu (xin xem Đa-ni-ên 7:18).” – Phỏng trích từ trang 342, sách *Patriarchs and Prophets* của tác giả Ellen G. White.

Đúng, sách Gióp đã kết thúc với cái chết đương nhiên của một ông lão nhiều trăm tuổi, nhưng tin mừng cho tất cả chúng ta và bản thân ông Gióp là cái chết của ông, và kết cục dang dở của sách Gióp không có nghĩa cũng là cái chung cuộc tối hậu của ông. Và giống như vậy, cái chết của chúng ta cũng không phải là chung cuộc tối hậu của chúng ta.

PHỤC SINH VÀ ĐỜI SỐNG

Xin đọc Gióp 14:14, 15. Ông Gióp hỏi câu gì, và như thế nào ông đã tự trả lời câu hỏi ấy?

Một trong các chủ đề của sách Gióp là sự chết. Bất kỳ quyển sách nào thảo luận về sự đau khổ của con người đương nhiên cũng phải thảo luận về sự chết, vì nó là thủ phạm chính làm con người phải đau khổ. Ông Gióp chất vấn, nếu người chết có sống lại hay không, và rồi ông bộc lộ ước ao mong chờ cuộc đời mới của mình. Động từ “chờ đợi” trong tiếng Hê-bơ-rơ cũng mang ý nghĩa là hy vọng vào điều mình đang chờ đợi.

Ông Gióp đã hy vọng nơi sự “thay đổi” cho ông, trong tiếng Hê-bơ-rơ cũng có nghĩa là “tái tạo”, “làm mới lại”, hay “thay thế”, thường áp dụng cho y phục, hoặc cho nhiều điều khác nhau, nhưng trong câu này thì áp dụng cho sự “tái tạo” sau khi chết, là điều ông Gióp hy vọng, là lúc “Chúa sẽ đổi đời công việc của tay Chúa” (Gióp 14:15).

Tất nhiên, niềm hy vọng mãnh liệt của chúng ta trong lời hứa vĩ đại về tính cách chưa chung cuộc của sự chết, trái với quan niệm của những người vô thần tuyệt vọng, chỉ có thể xuất phát được từ đời sống, cái chết và mục vụ thánh của Đức Chúa Giê-su. “Tân Ước dạy rằng Đấng Cơ Đốc đã đánh bại sự chết, kẻ thù truyền kiếp của con người, ngoài ra cũng cảnh cáo rằng Đức Chúa Trời sẽ đem mọi kẻ đã chết đến ứng hầu trước tòa án phán quyết cuối cùng. Nhưng giáo lý này đã trở thành một phần quan trọng của tín lý Kinh Thánh... sau sự sống lại của Đấng Cơ Đốc, một chiến thắng về vang trên sự chết, đã cụ thể hóa giáo lý này, khiến sức mạnh của nó gia tăng vượt bậc.” – Phỏng trích từ trang 237, sách *The Book of Job*, NICOT, Accordance electronic edition (Grand Rapids, Michigan: Eerdmans, 1988), của tác giả John E. Hartley.

“Đức Chúa Giê-su phán rằng: Ta là sự sống lại và sự sống; kẻ nào tin ta thì sẽ sống, mặc dầu đã chết rồi” (Giăng 11:25). Điều nào trong lời an ủi của Đức Chúa Giê-su mang đến cho chúng ta niềm hy vọng và đức tin nơi “ngày tận thế”? Chúng ta may mắn biết được điều gì mà ông Gióp không biết?

TƯ TƯỞNG BỒ TÚC:

Nhiều tai biến đã đến trong cuộc đời ông Gióp, nhưng ông vẫn một lòng tín trung với Chúa. Rồi sau đó ông đã được đền bù mọi thứ đã mất. Tuy thế, như phần lớn của sách Gióp, còn nhiều thắc mắc vẫn chưa được giải thích thỏa đáng. Nên nhớ rằng sách Gióp chỉ là một trong các quyển sách của Kinh Thánh, và vì vậy, đặt tất cả tín lý và giáo lý của chúng ta chỉ trên một quyển sách duy nhất là một hành động thiếu sáng suốt. Chúng ta may mắn có thêm các sách khác của Kinh Thánh để giúp giải thích các khúc mắc bí hiểm được thảo luận trong sách Gióp. Tần Ước làm sáng tỏ nhiều đề tài người ta không am hiểu tưởng tận trong thời Cựu Ước, và thí dụ cụ thể nhất có lẽ là ý nghĩa của nghi lễ đền thánh. Một người Y-sơ-ra-ên sùng đạo có thể hiểu về ý nghĩa của cái chết của con sinh tế cũng như toàn thể hệ thống tế lễ, nhưng, chỉ qua gương Đức Chúa Giê-su và cái chết đôn đầu của Ngài trên cây thập tự, chúng ta mới có thể thấu hiểu được toàn diện ý nghĩa sâu xa của đền thánh, đặc biệt là qua sách Hê-bơ-rơ, nơi pho bày ý nghĩa thực sự của nghi lễ ấy.

Ngày nay chúng ta rất có phước vì biết được “lẽ thật hiện đây” (II Phi-e-rơ 1:12) và chắc chắn được soi sáng trong nhiều vấn đề tỏ tường hơn ông Gióp, nhưng chúng ta cũng vẫn cần phải tập sống với tình trạng có các câu hỏi chưa được trả lời. Dầu đã được soi sáng, chúng ta vẫn còn nhiều điều để học, nhưng cảm thấy khích lệ rằng mình càng học hỏi thêm nhiều lẽ thật, thì Đức Chúa Trời càng dạy cho thêm nhiều lẽ thật nữa. Thật ra, chúng ta đã được cho biết: “các thánh sẽ đi từ thế giới này qua thế giới khác, và hầu hết thời giờ của họ được dành cho công cuộc tìm hiểu những bí ẩn của chương trình cứu chuộc, là một đề tài sẽ tiếp tục mở rộng tâm trí của họ cho đến muôn đời.” – Phỏng trích từ *Advent Review and Sabbath Herald*, 9 Tháng Ba, 1886, của tác giả Ellen G. White.

ĐỀ TÀI THẢO LUẬN:

1. Khái thị cấp tiến có nghĩa là những khía cạnh mới hơn và sâu xa hơn của chân lý sẽ tiếp tục được hé mở. Những thí dụ khác của ý niệm khái thị cấp tiến là gì? Chẳng hạn, trong toán học, trước hết học sinh học các con số và tập đếm đơn giản, rồi dần dần học và hiểu thêm cách cộng, trừ, nhân, chia. Sau đó, chúng có thể học thêm toán đại số, toán hình học và toán giải tích phức tạp, nhưng luôn luôn sẽ vẫn tiếp tục dùng các con số cơ bản của môn toán số học. Theo thí dụ vừa rồi, phương pháp khái thị cấp tiến được áp dụng vào chương trình dạy giáo lý của hội thánh như thế nào?
2. Đọc Gióp 42:11. Các tư tưởng gia Kinh Thánh trong lịch sử đã luôn thắc mắc về sự vắng mặt của gia quyến và bạn hữu ông Gióp vào lúc mà ông cần họ nhất. Sách Gióp ghi rằng họ xuất hiện sau khi tình trạng ông đã trở nên tốt đẹp hơn. Điều gì không ổn với bức tranh ấy?
3. Có bao nhiêu hậu vận xấu của những cuộc đời mà bạn biết được? Thập Tự Giá cho bạn niềm hy vọng tràn trề nào về lời hứa rằng các hậu vận không may ấy thật ra chưa phải là kết cục tối hậu?